

FIȘA DISCIPLINEI
Anul universitar 2025/2026

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea din București
1.2. Facultatea	Istorie
1.3. Departamentul	Istoria Românilor și a Sud-Estului European
1.4. Domeniul de studii	Istorie
1.5. Ciclul de studii	Licență
1.6. Programul de studii	Istorie IF

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei	Curs metodologic – Cultura politică românească în secolul XX: surse, metode, concepte						
2.2. Titularul activităților de curs	Prof. dr. Florin Müller						
2.3. Titularul activităților de seminar	Prof. dr. Florin Müller						
2.4. Anul de studiu	III	2.5. Semestrul	2	2.6. Tipul de evaluare	E	2.7. Regimul disciplinei	DC

3. Timpul total estimat

3.1. Număr de ore pe săptămână	3	3.2. Din care Curs	1	3.3. Seminar	2
3.4. Total ore din planul de învățământ	30	3.5. Din care Curs	10	3.6. Seminar	20
Distribuția fondului de timp					
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					30
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					20
Pregătire seminare/ laborator, teme, referate, portofolii și eseuri					18
Tutorat					2
Alte activități					–
3.7. Total ore de studiu individual					70
3.8. Total ore pe semestru					100
3.9. Număr de credite					4

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	
4.2. de competențe	

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	

6. Rezultatele învățării

Cunoștințe	• Studentul/absolventul descrie și clasifică conceptele fundamentale și terminologia specifică privind evenimentele și fenomenele istorice în funcție de epocă și spațiu. • Studentul/absolventul operează distincții cu privire la relațiile de cauzalitate dintre evenimente și fenomene istorice. • Studentul/absolventul poate dezvolta concepte și teorii noi, utilizează analiza riguroasă a surselor primare și secundare, interpretarea critică a acestora, formularea ipotezelor testabile și validarea lor prin dovezi istorice, cunoaște literatura de specialitate.
Aptitudini	• Studentul/absolventul aplică conceptele istorice și utilizează terminologia potrivită pentru analizarea evenimentelor și contextelor specifice, din perspectiva temporală și geografică. • Studentul/absolventul formulează argumente solide în identificarea relațiilor de cauză și efect între evenimente și fenomene istorice. • Studentul/absolventul formulează argumente solide, utilizând o metodologie specifică studiului istoric.
Responsabilitate și autonomie	• Studentul/absolventul formulează interpretări argumentate ale fenomenelor istorice, folosind în mod adecvat terminologia de specialitate. • Studentul/absolventul gândește analitic, elaborează idei și raționamente complexe pentru a le evalua validitatea și a le îmbunătăți. • Studentul/absolventul formulează interpretări argumentate ale fenomenelor istorice, folosind în mod adecvat metodologia de specialitate.

7. Conținuturi

7.1. Curs	Metode de predare	Observații
1) Definirea conceptului de cultură politică ; concept extins, diferențiat, dar intersectat cu cel de ideologie sau doctrine politice ; cultura politică-ansamblu de elaborate ideatice structurate sau nu ; aceste configurații sunt prezente în texte politice, dar și în lucrări/opere de literatură, istoriografie, filozofie, sociologie, publicistică de tip cultural. Cultura politică nu este întotdeauna formulată în structuri teoretice distincte sau exprimate deschis ; ea se poate manifesta și printr-un discurs subtextual, ascuns, deductibil din opere literare, de regulă romane, din lucrări din sfera științelor socio-umane, din publicistica de profil cultural	Expunere orală, susținută de comentariu de text, a temei de curs. Corelarea analizei conceptuale cu cea a cadrului istoric; alternanța predării cu răspunsul la întrebările studenților pe marginea temelor de curs.	

2) Cultura politică în România secolului XX ; există o cultură politică distinctă a perioadei interbelice ? Democrație versus dictatură/totalitarism. Repere ale culturii politice democratice: liberalism, țărănism, social-democrație 3) Cultura politică a grupului antidemocratic : extrema dreaptă/extrema stângă ; reperele unei culturi politice antisistem 4) Cultura politică în prima jumătate a anilor '40; Mișcarea Legionară și regimul antonescian. dimensiuni teologice ale regimurilor de dreapta; fascism de partid contra "fascism fără fasciști" 5) Cultura politică a tranziției spre comunism; concepte ce tind să ocupe spațiul public: antifascism, internaționalism, reacțiune; către o legitimare pseudodemocratică a comunismului 6) Repere ale culturii politice staliniste: lupta de clasă, antioccidentalism, "cultura-națională în formă, socialistă în fond", represiunea împotriva dreptei culturale, anticosmopolitism, (falsul) internaționalism, "problema națională", "dușmanul intern", universul suspiciunii 7) Destalinizare sau desovietizare? Ruptura de centrul hegemonic sovietic; falsul liberalism; trecerea către un nou stalinism; semnificația "tezelor din iulie 1971" 8) Cultul personalității lui Nicolae Ceaușescu; noul regim și recuperarea "naționalismului", neostalinism, comunism național sau criptofascism; problema protocronismului; Partid și Conducător sau numai Conducător?; "națiunea socialistă"; implozia regimului; un regim "non politic și nonideologic"? 9) De la stânga la dreapta: critica regimului; dizidenți și contestatari.		
Bibliografie: 1) Barbu, Daniel. <i>Șapte teme de politică românească</i>, București, Antet, 1997 2) Gabanyi, Anneli Ute. <i>Ceaușescu și scriitorii Analize politico-literare în timp real</i>, București, Litera Kronika, 2023 3) Müller, Florin. <i>Socialism și fascism în România Către o istorie intelectuală</i>, București, Editura Universității din București, 2020 4) Müller, Florin. <i>Text-context-subtext-identități culturale în comunism</i>, în <i>Marea Unire de la Marea Neagră</i>, vol. II, coord. Sorin Marcel Colesniuc, Constanța, Editura Celebris, 2018, pag. 733-738 5) Müller, Florin. <i>Arheologia ideologico-culturală a "postfascismului"</i>, "Revista de științe politice și relații internaționale", vol. XVIII, nr. 4-2021, pag. 109-120		

- 6) Müller, Florin. *Profiluri ideologico-doctrinare în România interbelică*, în *Porți deschise către civilizații Tomis-Constanța MMXXII Centenarul Încoronării*, Sorin Colesniuc coordonator, Cluj-Napoca, Editura Mega, pag. 467-487
- 7) Pîrvulescu, Cristian. *Cultura politică: un concept controversat*, "Polis", vol. 3, nr. 1-4/1996, p. 5-10
- 8) Raisa, Radu. *Cultura politică: studiu epistemologic și metodologic*, București, 1994, teză de doctorat în manuscris
- 9) Roșca, Lionel Decebal. *La umbra timpului în floare Protocronismul Prolegomene la monografia unei idei*, Cluj-Napoca, Casa Cărții de Știință, 2012
- 10) Shafir, Michael. *România comunistă (1948-1985) O analiză politică, economică și socială*, București, Meteor Press, 2020
- 11) Tismăneanu, Vladimir. *Mizeria utopiei Criza ideologiei marxiste în Europa Răsăriteană*, Iași, Polirom, 1997
- 12) Verdery, Katherine. *Compromis și rezistență Cultura română sub Ceaușescu*, București, Humanitas, 1994

7.2 Seminar	Metode de predare	Observații
Seminarul va consta în discuții pe marginea unor referate cu teme prezente în materia de curs, dar care lasă loc unor dezbateri mai ample	Studentul își va prezenta referatul în fața colegilor săi pe o temă aleasă de comun acord cu profesorul; vor urma apoi întrebări și discuții pe marginea referatului la care va participa grupa de studenți; studentul care a prezentat deja referatul va participa la dezbaterile activă și a referatelor colegilor săi.	

Bibliografie:

- 1) Călinescu, George. *Bietul Ioanide*, Opere 3, Opere 4, Fundația Națională pentru Știință și Artă, Academia Română, Institutul de Istorie și Teorie Literară "G. Călinescu", București, 2001, 2002
- 2) *Cuvântare rostită de Nicolae Ceaușescu la mitingul din Piața Palatului Republicii din 21 august 1968*, în: Betea, Lavinia, Diac, Cristina, Mihai, Florin-Răzvan. *Apoteoza lui Ceaușescu: 21 august 1968*, Iași, Polirom, 2009, pag. 135-139
- 3) *Declarație cu privire la poziția Partidului Muncitoresc Român în problemele mișcării comuniste și muncitorești internaționale adoptată de Plenara largită a CC al PMR din aprilie 1964*, București, Editura Politică, 1964
- 4) Motru, C. Rădulescu, *Scrieri politice*, Nemira, 1998
- 5) *Poziția Partidului Comunist Român față de curentele șovine și revizioniste*, Editura Partidului Comunist din România, 1946
- 6) Preda, Marin, *Delirul*, București, Editura Cartea Românească, ediția a III-a, 1987
- 7) Purcaru, Ilie. *Literatură și națiune*, București, Editura Eminescu, 1986

8. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Acest curs metodologic are în vedere o temă discutată și cercetată în mai mică măsură de către istorici; ea a constituit subiectul cercetărilor din zona politologiei sau sociologiei politice; abordarea istorică permite o mai bună cunoaștere a contextului în care au fost construite diverse discursuri și enunțuri legate de ceea ce se înțelege (încă insuficient definit) prin cultură politică; cursul metodologic permite studenților, dar și unui public mai larg să treacă de la nivelul descrierii liniare a faptului istoric la înțelegerea motivațiilor raționalizate sau insuficient articulate ale politicianilor și societății în adoptarea unor atitudini în spațiul public. Puterea în sine nu este doar un act de "rapt" pe seama societății supuse sau controlate, ci și un spațiu comunicațional care obligă pe cei care dețin controlul să difuzeze mesaje și să elaboreze permanent limbaje de legitimare. La rândul ei, societatea, indiferent dacă se subordonează grupului politic conducător, colaborează sau îl contestă, este obligată să comunice cu spațiul discursiv al puterii, să își creeze propriul limbaj sau să oblige puterea să "asculte" și acest limbaj alternativ. La rândul lui, sistemul democratic, ca și cel dictatorial/totalitar, trebuie să reproducă discursiv în permanență valorile, normele sau chiar clișeele pe care se fundamentează. Dialogul între istorici, politologi, filozofi ai ideilor, sociologi și literați găsește, prin analiza culturii politice, un spațiu comunicațional adecvat. Societatea actuală poate observa remanențele, poate găsi alternative la discursurile antidemocratice sau consolida fundamentele verificate ale prezentului.

9. Evaluare

Tip de activitate	9.1. Criterii de evaluare	9.2. Metode de evaluare	9.3. Pondere din nota finală
9.4. Curs	cunoașterea conținutului ideatic al textelor culturii politice; coerența argumentării; stabilirea adecvată a conexiunilor între perioada istorică și cultura politică a acesteia, cunoașterea bibliografiei	examen oral	50%
9.5. Seminar	elaborarea unui referat bine structurat, bogat informativ, cu un nivel ridicat al analizei proprii; aparat critic de subsol și bibliografie generală	susținere referat în fața grupei de studenți; participare activă la discutarea celorlalte referate; în cazul trimiterii doar prin mail a referatului nota se va diminua	50%
Standard minimum de performanță	cunoașterea datelor cronologice de bază în care a evoluat cultura politică din România secolului XX		

Data Completării
1.10.2025

Semnătura titularului de curs
prof. univ. dr. Florin Müller

Semnătura titularului de
seminar

Data avizării în
departament

Semnătura Directorului de
Departament